

Quid sit lunaris annus

Annus est solis anfractus euz pactis
 et recentis sexagintaquinque diebus. ad
 eadem loca sibi redit. Dicitur ergo
 annus quia mensibus in se recurrenti
 bus voluit. ab an quod est circum. et eo is. quasi
 circulariter rediens. Unde et annus dicitur quasi
 annulus id est circulus. eo quod in se redit. Unde vir
 gilius. atque in se sua per vestigia voluitur annus
 Et ob hoc ante inuentas literas. sic apud egip
 cios annus iudicabit. Nam gebant enim dracones
 caudam suam mordentes. quia in se recurrit. et
 sic adhuc a quibusdam figuratur. Alij annu ab in
 uocatoe dicunt. semp enim renouat. Annus
 scilicet diuersos diuersa habet incia. quoniam arabes et
 egipci illum inchoant post solsticiu estiuale scilicet
 a septembri. pro eo quod legitur arbores in principio
 mundi fructum habuisse. Quia ergo hoc in sep
 tembri contingit putant tunc mundum factu fuisse
 se. ideo ibi incipiunt annus. Pluma vero pompilius
 et romani. annu ianuario inceperunt. pro eo quod
 tunc vel paulo ante sol nobis incipit appropin
 quare. Iudei a marcio inceperunt. quia in eo
 obitus est mundus. et ideo dicitur quod xvij. dies eius
 est primus dies seculi. quos omnes quo ad aliquo
 computasse metant. Ipsi namque a septembri in
 cipiunt regl'ares. lunares. et embolismos. et epa
 ctas. et omnes annos lunares. A ianuario vero in
 cipiunt aureu numez. et quasdam literas domini
 cales. A marcio regulares solares. et concu
 reres. et quasdam literas diuinales. put in secunda
 pte apparebit. Sane quidam moderni ob reue
 renciam saluatoris computant annos a natiuitate
 eius. Alij vero ab eius incarnatoe id est a conceptio
 ne beate marie. quando illa dixit Ecce ancilla do
 mini etc. statim enim fuit xpo homo. et plen9 spu
 sancto. Annoz alius est naturalis. alius vsualis
 alius legitimus. alius emergens. alius solaris
 alius magnus. alius olimpicas. alius lustralis.
 alius indictionalis. alius subileus. alius benignita
 tis. alius eternitatis et glorie. Annus natura
 lis est euz luna soli opponit. vnde sol eclipsim pa
 titur. vsualis siue tpalis est. qui scilicet vsus homin
 sumit inciu. videlicet a ianuario vsque ad sequentem
 ianuariu. Legitim9 siue ceremonialis est qui
 computat secundu lunaciones ab aprili vsque in
 aprilem. Aprilis enim est primus mensis apud he
 breos. Emergens est in quo aliquo magnu iudels
 vel alijs contigit. a quo facto in illis memoriaz
 annu incipiunt oputare. scilicet a quouis die. Ann9
 solaris est spaciū. in quo circuit sol. xij. signa
 zodiaci. que circulu facit vt premissum est i tre
 centis. lxx. diebus. et fere. vij. horis. Fere dixi
 ppter quedam momenta que adiciunt sicut infra
 dicitur. Hec autem sex hore de quarto in quar
 tu annu faciunt vnum diem naturalē bisextilez
 et ann9 iste comunis est omnib9 gentibus. et inci
 pit a libet die. et qualiter die finit. transactis p
 dictis diebus et iste potest etiam dici naturalis
 Signa vero predicta sunt ista. Aries. thaurus

gemi. cancer. leo. virgo. libra. scorpio. sagita
 rarius. capricornus. aquarius. et pisces. Unde ver
 fus. Hec sunt signa poli que semp sunt via soli.
 Est aries. thaurus. gemini. cancer. leo. virgo.
 Libraque. scorp. chiron. capricornus. vrnula pi
 sces. Et nota quod celi habitatio stat circularu
 distincta zonis. Zone autem ipse sunt quinqz.
 que ideo zone vel circuli appellant. quia in circum
 ductione spere existunt. Zodiacus aut circulus
 est. qui ex lineaz quinqz angulis ex vna linea
 costat. Rursus zodia grece dicit animal siue sig
 num latine. inde zodiacus dicit animal seu signi
 fer circulus. ex eo quod in medio firmameti sunt duo
 decim signa p trāsuersum posita. equaliter p cir
 culum distincta. que formis et nominib9 aialiu
 designant. quia sol intrans in illa. pprietas ani
 malium quodammodo sortit. vt quod stelle in sig
 nis disposite sunt animalium in figuris. Signu
 autem dicitur duodecima pars zodiaci. Sol quidem in
 erat in aliquo de predictis signis. quolibz mese
 in. xv. kal. secundum ecclesiaz. Unde in marco i
 trat in arlete. xv. kal. aprilis. In aprili merat
 in thaur. xv. kal. maij. et sic p ordinem mensiu.
 et signoz. Primu igit signu est. Aries i quo
 sol dicit esse factus. in quo signo est sol circa
 principia veris. sic dicitur. quia sicut aries est ani
 mal retro sbile. habes ante aliquid roboris sic
 postrema solis illo tpe debilia sunt frigore eius
 fortitudinez minuetez. anterloza vero que estate
 respiciunt aliquid fortitudinis. i. caloris. habet
 vel sicut aries in hieme cubat in latere sinistro
 in vere autem incipit cubare in dextero. sic sol an
 te illud tempus morat in sinistro latere firma
 menti scilicet meridie. Tunc vero merat laus dex
 trū scilicet versus aquilonē. antequam hoc signu pro
 pter amorē iouez vocauerūt. in cui9 capite. que
 simulacra faciūt arietis cornua fingūt. Scilicet
 signu est. Thaurus sic dicitur. quia sicut thaur9
 forcior est ariete. sic forcioris est efficacie sol in
 illo tpe quo ad nos quaz in precedenti. verumē
 ante est efficacior quam post. sicut thaur9 ante
 forclor est. quam retro. Antiqui ideo thaur9 in
 ter sidera in honorem iouis collocauerūt. quia ille
 fabulose fingit in bouem ouerfus quoniam europam
 tranfuerit. Terciu. Gemini sic dicitur quia in illo
 tpe vis solis geminat. Incipit enim esse calidus
 et siccus effectus. Vel quia tunc precipue res ge
 minant id est multiplicantur. Aues enim et ani
 malia fet9 pducūt. vt ppter gemios siue duos
 grad9. quib9 sub illo signo magis quaz sub alio
 sol eleuatur a terra. Antiqui autem hoc signu ge
 mmi vocauerūt. ppter castorē et pollucē. quos
 p9 mortem inter notissima sidera constituerunt
 Quartu. Cancer sic dicitur. quia cancer est animal
 retrogradu. et tūc sol retrogradit. discedens a
 nobis. cū prius appinquaerit nobis. Quintu
 Leo sic dicitur. quia leo est animal crudele. et semp
 febricitans sic et tps illud crudele. et generans
 febres. Rursus quia hercules leone fortissimu
 in grecia occidit. ideo ppter virtutem suā hunc

inter .xij. signa statuerunt. **Sextū.** Virgo qz sicut virgo nihil generat sic tēpus istud sterile nihil noui generat. generata tñ maturefcere facit. Est em̄ tēpus caniculariū diez. **Septimū.** Libra sic dictū. ab equalitate mensis ipsius. qz sole ibi exstente. dies et nox eque ponderata ē. quoniam tunc est equinoxiū autumnale. **Octauū.** est scorpī. sic em̄ scorpī venenosus est. et pungit. sic et tempus illud morbosū est. ppter me q̄ritatem aeris. Est em̄ mane frigus. pugnās et in meridie calor vrens. **Nonū.** sagittariū sic dictū. qz venatio que p sagittarios fit. plerūqz tunc sepe exercet. vel ppter fulgura q̄ tunc sepe cadūt. que ytalici sagittas vocant. **Decimū.** capricornus. sic em̄ capricornū in abruptis montibus siue in excelsis precipitijs nascit. sic sol tūc est in altissimo gradu versus meridiē. v̄ sic capricornus montes solet ascendere sic sol tūc ab nos ascendere incipit. Rursus antiqui capricorni figuram inter sidera finxerūt. ppter capram iouis nutrice. cuius posteriorem ptez corpis in piscis effigie formauerūt. vt pluias designarent quas plerūqz item mensis in extremis solet habere. **Vndecimū.** ē aquariū. sic dictū. qz tēpus illud aquis et ventis abundat. **Duodecimū.** est piscis qz sicut piscis est animal aquaticū. sic et tēpus illud ppter multas pluias aquaticū ē. vel qz tunc aquis resolutis est tēpus piscationis. **Verum** licet sic patet ex pmissis signa equalia sint scd̄ astronomicos. eccl̄a tñ illa nō ponit eq̄lia. **Mam** qñqz plures dies sunt in vno signo. qz in alio. cum vnus mensis plures dies habeat qz alius. **Vnde** plures erunt gradus vniu s qz alteri signi. **Arab** aut̄ dicit spaciū quo sol motu suo trāsit i zodiaci die naturali. **Ex** iā dictis aut̄ facile sciri p̄t in quotto gradu alicui signi sit sol quocūqz die. **Porro** annū bisextil. s̄ q̄ dictū ē dicit̄ bisextil. v̄ scd̄ philosophos q̄si ex bisse momentoz collecta. qd̄ sic poterit optēdi. **Sol** em̄ i quolibz signo morat̄. xxx. diebz. et xxx. triētibz horaz. et xxx. bisse momentoz. **Et** triens ē tertia ps alicui rei ostantis ex tribz p̄tibz. **Bisse** v̄o sunt due ptes. **Sed** multiplicatis duodecies. xxx. diebus. habem̄. cccx. dies. xxx. triētes horaz. ostentum. x. horas que multiplicatae duodecies faciūt quinqz dies. xxx. bisse momentoz. ostinet. xx. momēta. et ita duo puncta. s̄ multiplicatis duodecies duobus punctis habem̄ sex horas ex bisse momentoz. collectas. que de quarto in quartū annum ostentū vñ diez que dicit̄ bisextil. **Rursus** scd̄ p̄s̄toz. p̄ singulos annos crescit ps quarta assis. ac vbi quareo anno assis opleta fuerit bisextū vnum facit. et iteo p̄ quatuor annos vnus dies bisextil. abiectus ē. **Quia** est aut̄ scd̄ eum bisextus qz bis sexies ductus assis facit quod vnus dies. **In** quo loco kalendarij poni debeat illa dies his versibus ostinet. **Bisextū** sexte maris tenuere kalēte. **Posteriore** die celebrantur festa mathie. **Doc** ē dicere qz in illa litera vbi dicit̄ in kalendario. vj. ka

lens marci. debet poni dies bisextilis. et tūc sta m̄ siue se dem̄ duobus diebus sup illa litera et festū sancti mathie qd̄ debet illa die celebrari. celebrat̄ tñ in sequenti. ita tñ qz inter ipsum festū et vigiliā nulluz sit mediū. non interest tñ vtz ipsum festū in prima v̄ in scda die p̄dictaz duaz celebret̄. **Sed** regionis in hoc consuetudo seruet̄. **Philorus** dicit. qz a. vj. no. marci vsqz in die kalen. ianuari lune cursu bisextū apponit ac qz inde detrahit̄. **Si** aut̄ volumus scire qñ sit annus bisextil. debemus diuidere annos dñi p̄ quatuor quociēs possum̄. et si nullū supauerit tūc erimus in anno bisextili si aut̄ aliquis remaserit tunc nō erit bisextū. **Vñ** versus. **Ann** diuisi domini p̄ quatuor eque. **Monstrant** bisextū q̄ ratione scias. **Doc** aut̄ v̄z est scd̄ illos qui diuidunt annos dñi incipiendo a natiuitate. v̄ a ianuario et nō scd̄ illos qui incipiūt ab incarnatione. **Alia** etiā doctrina ab muemēdū bisextū ponit infra vbi de occurrentibz ageť. **Tempus** siue ptes anni solaris sūt quatuor scz v̄r estas autūpnus et hiems. vt dictū est in. vj. pte sub quarta feria tercie ebdomode aduentū. **Dicta** aut̄ sunt tpa a omunionis t̄pamēto eo qz iuicē se humore siccitate. calore et frigore ostempent. **Doc** et curricule dicunt̄. qz nō stāt. s̄ currūt. **Ver** dictum est qz viret. **Estas** dicit̄ ab estu. i. calore. inde estas quasi vsta et arida. **Autumnus** a tempore te vocat̄. qñ et folia cadunt et omnia maturefcunt. **Hiems** d̄ rōne emisperij. qz tūc sol circulo voluit breuiori. **Vñ** et hoc tēps bruma dicit̄ quasi brachm̄ id est breue. v̄ a cibo. qz tūc malor est v̄scendi appetit̄. **Edacitas** em̄ grece bruma appellat̄. **Principia** aut̄ p̄ciū anni scd̄ eccl̄ia his v̄sibus cōtinent̄. **Festū** clemētis hiemis caput ē orientis. **Cedit** hiems retro cathedrate simone petro. **Ver** fugat vrbānus estates simp̄orianū. **Id** tibi qd̄ restat autumnū tpa prestat. **Doc** est dicere festū clemētis qd̄ est. viij. kalend. decembris est principium hiemis. et durat vsqz ad festū cathedre sancti petri. tūc incipit ver et illud festū ē. viij. kalend. marci. et ver durat vsqz ad festū sancti vrbani. qd̄ est octauo kalē. iunij tūc incipit estas et durat vsqz ad festum sancti simp̄oriani. qd̄ est octauo kalē. septēbris. tūc incipit autūmus et durat vsqz ad festū clemētis. in quo incipit hiems. **In** his quatuor p̄tibz anni tribuana ieiunia celebramus. et iteo ieiunia quatuor tempoz appellat̄. **Ieiuniū** veris est i prima septimana quadragesime. scz in quarta feria post cineres. **Ieiuniū** estatis est in primo die mercurij post pentē. **Ieiuniū** autūmū est in tertia die mercurij septēbris. scz i quarta feria post festū sancte crucis. **Ieiunium** hiemis est in quarta feria post festum beate lucie put ibi dictū est. **Vñ** versus. **Vult** crux lucie cineres carismata dia. **Ve** det vota pia q̄rea sequēs feria. **Fiūt** aut̄ hoc ieiunium in quarta feria. qz in quarta feria xps a iuda tradit̄ ē. et in. vj. feria. qz in ea crucifix̄ ē et in sabato qz tūc apl̄oz tristitiā de nece saluatoris

representamus nam si opatiū et cōregnabim⁹
 Abuent⁹ autē dñi qñ celebratur dictum ē in .viij.
 pre sub ti. de aduentu. Adhuc in anno solari cō
 tingūt duo solsticia et duo equinoctia Solsticia
 in estate et in bieme. Equinoctia in vere et in au
 tunno. Est autē solsticiū maxima inequalitas diei
 et noctis siue ingressus solis in capricornū vñ cā
 crum Et dicit solsticiū quasi sol stacio. eo q̄ tūc
 sole stāte crescunt dies vñ noctes. Equinoctiū
 est maxima diei et noctis equalitas q̄ tūc equa
 li spaciō hōraz consistūt. siue ingressus sol in arie
 tez vñ librā. Vbi autē sit locus solsticioz et e
 quinoctioz his versib⁹ cōtinet. Solsticiū teci
 mo xpm preit atqz iohānez Equā crucis festum
 bat tpa martis et idus. Hoc est dicere q̄ solsti
 ciū biemale ē ante natiuitatē xpi teci dieb⁹ viij
 teliez .xviij. kal. Ianuarij. quo tpe sol incipit altio
 res circulos petere. Et solsticiū estiuale est ante
 natiuitatē iohan. baptiste totidē dieb⁹ videlicet
 .xviij. kal. iulij. quo tpe incipit sol ad inferiores
 circulos remeare. Vñ estiuale solsticij dies maxi
 mus sic et biemalis dies minimus inueniē. Sed
 scdm egipcios biemale est .xij. kalend. Ianuarij.
 Secundū grecos .ix. kalēde. iulij. Estiuale vero
 est scdm egipcios .xij. kalēde. iulij. Scdm gre
 cos .ix. kal. Item in festo crucis. vñ scdm alios
 .xij. kalēde. octobris ē equinoctiū autumnale et
 vbi dicit in kalēdario idus marcij. vñ scdm alios
 .xij. kal. aprilis est equinoctiū vernale. Olim enī
 annus in duas tantum ptes diuidebat. scz in e
 stiuale et biemale solsticiū. et in duo emisperia
 Magnū autē annus complet reuerfis plane
 tis omnibus ad loca sue creationis quod fit an
 nis nō pauciorib⁹ .dccc. .Mund⁹ vero ann⁹
 erit oibus stellis ad prima loca reuerfis qd fit
 tē mū p⁹ quidecim milia annoz. Magister dicit
 in hystoria sup gen. vbi agit de ebrietate noe q̄
 magn⁹ annus implet p curricula sexcentoz an
 noz. Era qua vtunt hispani singuloz annoz ē
 cōstituta a cesare Augusto. qñ ad primū censū
 orbem descripsit. Dicta est autē in era ab ere. ex
 eo q̄ ois orbis es reddere pfectus ē rei publice
 romanoz. Prius autē fuerūt idictōnes et post
 ea ere. Olimpias cōstituta est apud grecos i eli
 te ciuitate. alijs agētib⁹ agonez et quinquēnale
 certamen quatuor medijs annis vacantibus. et ob
 hoc tempus elidij certaminis. olimpiatē vocaue
 runt quadriennio in vno olimpiade supportato.
 Lustrum est pentesim. i. quinquēniū qd quinqz
 anno dicit condī ppter olimpiades a romanis.
 Mondū enī erāt cōsules neqz ere. Quinquēnale
 quidem tps iteo sic vocatū est. qz censum p quin
 quēniū in republica pacto vrbs romana iustra
 bat. Apud eosdem roman⁹ est annus imdictō
 nalis. qui ter quinos cōtinet annos vt infra dis
 cet. et premissum est. Apud hebreos ē annus
 iubile⁹. id est remissionis qui septenis cōpletis
 annoz ebdomobibus celebrat. de quo dictū est
 in sexta pte sub ti. quinquagesime. Apud xpia
 nos ē ann⁹ benignitatis et gracie i quo xps venit

et nos sola benignitate retentit. Apud factos
 oprensos ē annus eternitatis et glorie. in
 quo exultabūt sancti in gloria sine fine. Rursus
 secula generatōibus cōstant sic dicta qz secunf
 Abuentib⁹ enī alijs. alij succedūt. Hoc temp⁹
 quidā quinquagesimū annū dicūt. quē hebrei iu
 bilez vocāt. vt iam dictum est. Et ob hanc cau
 sam hebreus ppter vxorez et liberos amās dñm
 suū. aure ptulā seruitio subiugatus. fulre iube
 tur i seculū. id ē vsqz ad annum quinquagesimū
 Etas autēz plerūqz dicit p vno anno. et p septēz
 et p centūz. et p quouis tpe. Vñ et etas ē quod
 de multis seculis instruitur. et inde dicta est e
 tas quasi ciuitas quasi similitudo eui. Vñ eui ē
 etas ppetua cuius neqz incium neqz fins nosci
 tur. Teruat ē autēz eui ab euas qd apd gre
 cos aliqñ p seculo et aliqñ pōitur p etno. Pro
 prie vero etas duobus mōis dicitur videlicet ho
 minis. sic infantia iuuent⁹ et senectus. a ut mun
 di cui⁹ prima etas ē ab ada vsqz ad noe. Scda
 a noe vsqz ab abraam. Tercia ab abraam vsqz
 ab dauid. Et q̄ta a dauid vsqz ab trāsmigratōz
 iude in babilonias. Quinta de iude vsqz ad aduen
 tu saluatoris in carne. Sexta que nunc agit vs
 qz quo mund⁹ iste finiat. Quob autēz sunt am
 ab origine mūdi dictū ē sub ti. d. septuagesima
 De mense. R.

Dico de anno sequitur videre de mense
 Est autē mēsis spaciū tps quo a pte
 to pte recedens eicem cōpleto suo
 circulo sociat. Et dicit mēsis a mensu
 rando. eo q̄ annus p menses mensurat. vñ a me
 ne q̄ est defectus. eo q̄ luna singulis mensibus
 visu deficit ab humano. Vel scdm isidor⁹ a mene
 grece q̄ ē luna latine. apud grecos enī menses
 legitimi nō ex solis circulo. s; ex lune cursu cō
 numerātur qd est de noua ad noua. Diuidit au
 tē ann⁹ p .xij. menses. qz sol pagrando 30 diacu
 duodecim circuit regiones signoz. et in his .xij.
 mensibus cōmoratur. Romulus tamē voluit tñ
 teci esse mēses in anno. incipiens a marcio. quē
 marti deo belli. quez patrem suū esse putabat
 dedicauit. Vñ quidius in primo fastoz. Tem
 pora dirigeret orbitoz vrbs in annum. Instituit
 mēses quinqz bis esse suos. Sed numa pōpilius
 videns q̄ annus non bene teci mensibus ople
 batur. supaddit duos principio scz ianuariū et
 february. Ianuarius dicit a ianua quā sicut
 p ianuā intramus domuz. ita p ianuariū intras
 mus annum. Est enī limes anni. Vel dicit a iano
 deo qui ab antiquis dicebat principium et fins
 omnium rez. Et enī fuit a gentilibus mēsis ille
 consecratus. vntē et item ianus bisfrons pingit
 vt anni introitus et exitus demōstret. d quo di
 ctum est in sexta pte sub titulo. d. circumfessione
 february dicit a febris. q̄ tunc d facili con
 tingunt. vñ a febris id ē purgatōibus. Sunt
 autēz februe oblationes facte p mortuis. Ro
 mam enī illo mense mēmorā animaz habebāt